

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Az ippi Berettyó-híd.

Közel negyedik esztendeje annak, hogy Ipp községben a Berettyón átvezető alsó-berettyói vicinális utvonallal tartozó nagyhídat felszedték és a közlekedés a Berettyó folyamán keresztül hid nélkül, az elbontott hid mellett való gázlón bonyolítatik le.

Nagy Gyula járási szolgabíró csak elismerés illetheti meg azon gondos előrelátásért, hogy a régiség által megrongálódott rozoga hidon való közlekedést, még mielőtt annak emberi élet áldozatul esett volna, vagy az valami vagyoni romlást okozott volna, hatósági intézkedéssel betiltotta és az összeomlással fenyegető hidat felszedette.

Ámde a nagyközönség, amely ezen vicinális utvonallal használatára és ezen hidnak, mint a márkaszéki szorostól egész fel Zovány község keleti végén levő hidig, vagyis a hat-nyolc kilométer hosszú vonalnak a Berettyón átvezető egyetlen hidjára van szorulva, — legközvetlenebbül az Ipp, Kémer, Kárásztelek, Doh, Domoszló községeket magában foglaló nagy vidék — melynek lakói a biharmegyei vasutak ipp-zoványi fürdő vasuti állomásához kizárólag csak is ezen a hidon keresztül juthatnak el, igen nagy mértékben érzi ezen hid használhatatlan állapotban létének közgazdasági hátrányait és a közlekedést, gazdálkodást, kereskedelmet megbénító nyomorúságát, különösen az ezen évi gyakori áradások nyomorúságaiban, mikor Ipp község gazdáinak nagy része még igavonó állatjainak napi fenntartására szükséges takarmányt se képes hid nélkül a folyvást áradásban lévő Berettyón keresztül hazaszállítani, — teljes joggal kérdik a járás főszolgabírájától, aki egyszemélyben az alsó-berettyói vicinális utcsoporthoz utbizottságának elnöke is, és kérdik a vármegye alispánjától, aki részint az egymást érő szóbeli panaszokból, részint a többszöri hivatalos fölterjesztésekből teljes tudatában kell hogy legyen eme türethetetlen állapotnak, hogy: mi lesz már ezzel a szerencsétlen Berettyó-hiddal?

Az ippi Berettyó-hidra vonatkozólag mint a „Világ” című fővárosi lap írja a „Magán mérnökök Szövetségéhez” közelebről panasz érkezett. E szerint a panaszosok

„az 1911. július 10-én megtartott versenytárgyaláson elnyerték az Ipp községi Berettyó-híd építési munkálatait és ezzel kapcsolatban a tíz százalékos óvadékot, 1920 koronát szabály-

szerűen letétbe helyezték. A hidépítés költségeinek fedezetéül a hivatalos kiírási műveletben 10.000 korona állami és 10.000 korona vármegyei segély volt feltüntetve. A szerződést, amely szerint a hidat 1911. október 15-ig kell átadni és az összes részletterveket a sürgősségre való tekintettel két hét alatt be kell küldeni a hivatalnak — azonnal megkötötték. A vállalkozóra a szerződés azonnal, míg az építőtőre az alispáni jóváhagyáskor kötelező. A jóváhagyott szerződés beküldését a legrövidebb idő alatt ígérték, egyben pedig felszólították a vállalkozókat, hogy az anyagszállítások iránt azonnal intézkedjenek. A vasanyagot azonnal meg is rendelték és a helyszínre szállították. Közben az alispán által jóváhagyott szerződés helyett egy alispáni átiratot kaptak a vállalkozók, amelyben tudomásul veszi a versenytárgyalás eredményét, a jóváhagyást azonban a kereskedelemügyi miniszter döntéséig felfüggeszti. Erdeklődtek a minisztériumban, ahol kitűnt, hogy a versenytárgyalás súlyos szabálytalanságok keretében történt, a vármegyei segélyt Szilágysomlyó nem engedélyezte. De eltekintve a pénzügyi ügyektől, — írják a panaszosok — valamint a versenytárgyalás lefolyásának szabálytalanságaitól, ahol a vállalkozók engedményeket csikartak ki, a 25. m. szabaddnyilású híd szabály ellenére, közgazdasági bejárás nélkül írták ki. Minután pedig a vállalkozók látták, hogy legjobb esetben is a szerződésben vállalt idő után egy évvel lehetne a munkát elvégezni, még pedig sokkal súlyosabb körülmények között, értesítették a szilágysomlyói főszolgabírói hivatalt, hogy a közszállítási szabályzatban előírt kötelezettségi határidő letelet, a szerződéstől viszálypénz és bánatpénzüknek azonnali visszaküldését kérték az okozott kárra vonatkozó kártérítési igényeik fentartásával. Erre az a válasz érkezett, hogy „a műépítés költségeinek részleges átvállalása ügyében hozott végleges miniszteri döntésig” obligóban maradnak, tehát az óvadék sem adható ki.”

Hogy a versenytárgyalás kiírásánál s az előmunkálatoknál történtek-e hibák és mulasztások, avagy sem, az most ide nem tartozik, — hanem ahoz kétség se férhet, hogy az építő vállalkozók joggal panaszkodhatnak amiatt, hogy egy egész esztendő múlva se lehetnek biztosak abban, hogy a versenytárgyalás eredményét a felsőbb közgazdasági hatóság jóváhagyja-e, avagy sem és hogy betett bánatpénzöket se kaphatják vissza. Am az is bizonyos, hogy bármennyire lelkiismeretlen és hanyag eljárásnak minősíthető a minisztérium azon egyáltalában indokolhatatlan elbánása, hogy egy ilyen nagy gazdasági érdekét érintő ügyben a véghatározat meghozatalával késedelmeskedik, — mi utóvégre még is csak a járás főszolgabíráját, úgy is mint az utbizottság elnökét és a vármegye alispánját hibáztatjuk.

Mert igaz ugyan, hogy a főszolgabíró több ízben sürgette ez ügynek ellátását az alispánnál, — az alispán is megtette a

hivatalos fölterjesztést a miniszterhez. De hát ez mind nem elég. Rendkívüli esetek rendkívüli elbánást igényelnek. Sablonos, bürokratikus, aktaszerű eljárással, mint látjuk, megfelelő eredményt elérni nem lehet. Mikor az alispán és a főszolgabíró is a közelebből érdekelt egyének sürgetésére azzal válaszol, hogy a miniszternél hever az ügy, azt pedig sürgetni nem lehet, — mondjuk, ilyen fontos és eminenter sürgős esetben — egyik sem jár el azzal az odaadással, amit a nagyközönség a járás és a vármegye főbb tisztviselőitől joggal elvárhatna.

Az eset ugyanis úgy áll, hogy a szóban levő Berettyó-híd építési költségeit egyharmad részben a vicinális utcsoporthoz egyharmadrészben a vármegyei törvényhatósági utalappal, egyharmadrészben pedig a vasut érdekelttségénél fogva a közlekedési miniszteri tárca viselné. A versenytárgyalás eredményét tehát az alispán azért terjesztette fel a közlekedési miniszterhez, hogy az ezt az egyharmadrészben való hozzájárulást kiutalja. A miniszter a fölterjesztésre nem válaszol egy év alatt se jót, se rosszat. Se meg nem adja a hozzájárulást, se meg nem tagadja azt.

Ilyen körülmények között nincs helye a végtelenig tartó hivatalos szubordinációnak, hanem félretéve a bürokratikus formákat, úgy a főszolgabírónak, mint az alispánnak, közvetlenül kellett volna megsürgetni a fölterjesztés sürgős ellátását. Mert hát az a közlekedési miniszter nem éppen atyauristen, hogy sürgetni se legyen szabad.

A Berettyó-híd felépítése halasztást nem tűr. Azért az óriási anyagi károsodásért, ami a hidépítés halogatásából a nagyközönségre hárul, kárpótlást senki se adhat.

Akár járul hozzá a közlekedési miniszter az építési költségek egyharmadával, akár se, — a hidat fel kell építeni. Erről minden körülmények között sürgősen gondoskodni, megfelelő alapot teremteni, a főszolgabíró utcsoporthoz elnöknek és a vármegye alispánjának nemcsak hivatalos, de erkölcsi kötelessége.

Városi közgyűlés.

Mint jeleztük, a város képviselőtestülete május 30-án közgyűlést tartott

Az árvízveszedelem.

A gyűlés elején az elnöklő polgármester jelentést tett a képviselőtestülethez a várost

A legújabb férfi kalapok, mellények nyakkendők és mindennemű férfi divatcikkék tavaszi vásárja:

Vass Lukácsnál
Krasznamegyei takarékpénztári palota.

közelebből ért árvíz-katasztrófára vonatkozólag. A jelentés következtében a közgyűlés a polgármester és Donogány János elnökleite alatt működő jóléti bizottságot alakított a tanács és a képviselőtestület tagjaiból.

Bizottsági tagokul Simay Miklóst, dr. Ajtai Endrét, dr. Veverán Györgyöt, dr. Szilágyi Sándort, Szabó Györgyöt, Barboloviciu Alimpot, Farkas Ödönt, Páskuj Istvánt, Weisz Salamont, Tankó Károlyt, dr. Markovits Jakabot, Farkas Istvánt, Frankovits Ignácot, Róvész Arturt, Bölöni Sándort, Kőrössi Endrét, dr. Nádudvary Jenőt, Moni Gyulát, Weinberger Kálmánt, dr. Keller Samut, Porjesz Samut, dr. Láng Jakabot, dr. Gáspár Gyulát, Szabó Istvánt, Szaploneczay Sándort, Udvari Józsefet, Abrahám Sándort, id. Faragó Sándort, dr. Kálmán Ignácot, Bölöny Bálintot, Hegedüs Sándort és jegyzővé ifj. Faragó Sándort küldte ki. Az árvíz-károsltak segélyezésére 2000 koronát megszavazott s elhatározta, hogy megfelelő államegély nyújtása érdekében feliratot intéz. — Donogány Jánosnak, dr. Rozsnyó Bélának, Kovács Bélának, Kakován Adorjának, Bunya Gedeonnak, Almási Illésnek, Udvari Józsefnek, dr. Keller Samunak, Kis Györgynek, Róth Endrének, Székér Pálnak, György Andrásnak, ifj. K. Szabó Istvánnak, Huszár Istvánnak, Nagy Mártonnak és másoknak, kik a mentési akcióban résztvettek, — köszönetét fejezte ki. Elhatározta végül, hogy a polgármesteri jelentés egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétessék.

A kövezési munkálatok.

Egy másik jelentése a polgármesternek az utcakövezési munkálatokat tárgyalta s azzal szerzett kellemes meglepetést a képviselőtestületnek, hogy a legközelebből teljesítendő kövezési munkálatok 25000 korona költséget igényelnek, holott csak 6800 korona előirányzott összeg áll rendelkezésre. A jelentés felett kifejlődött heves vitaközlés azzal a határozattal végződött, hogy a folyó évi kövezési programmba az Arany János (Vágóhid)-utca, a Petőfi-utca kiegészítő része (a zsidó temető felé), a Mikszáth Kálmán-utca és Szabó István által megnyitandó új szakasza és az u. n. Láng-sikátor vétettek be. A munkálatok teljesítésével Marosán János kövezőmestert bízták meg. Utasította végül a közgyűlés a polgármestert, hogy az összes még kiépítetlen utcák rendezésére készítsen kimerítő programot s az őszre terjessze a közgyűlés elé.

A polgári leányiskolára

vonatkozólag kimondotta a közgyűlés, hogy az állami polgári leányiskola fenntartását nemzeti és kulturális szempontokból felette kívánatosnak, — a közönség érdekében pedig szükségesnek tartja s ezért az iskola állandó elhelyezésének biztosítását kéri a minisztertől.

Felsőbb hatósági határozatok.

Szilágysomlyó törvényhatóságának az aszfaltgyalogjárók kijavítására vonatkozó városi képviselőtestületi határozatokat megsemmisítő, — ugyanannak a díjok drágasági pótlékára, — a városi tisztviselőknak és alkalmazottaknak betegség és baleset ellen való biztosítására, — a tervezett tanoncothon létesítéséhez leendő hozzájárulására, — a városi 1912. évi rendes és 1911. évi pótköltségvetés elfogadására — a városnak jutott 1911. évi államegély felosztására, — a városi hivatalos helyiségeknek a városháza építésének tartamára leendő elhelyezése tárgyában — a piaci III. sz. sorboltnak Páskuj Antal részére történt bérbeadására, — községi és iskolai pótdíjak törlésére, — az 1910. évi összes zárószámadások elfogadására és jóváhagyására — a főgimnázium elhelyezésére, — fennálló régi tartozások törlésére — a Paksi Márton gőzfürdőbérlettel kötött egyezség elfogadására hozott képviselőtestületi véghatározatokat jóváhagyó intézkedését tudomásul vette s az esetleg itt-ott szükséges további eljárás megtételével a polgármestert megbízta.

A táncvigalmak és mulatságok engedélyezésére alkotott szabályrendeleteket a belügy-miniszter kívánalmai szerint módosította, ellenben a korosmák, sörházak, pálinkamérések tárgyában alkotott szabályrendeletnek ugyanattól kívánt átalakítását megtagadta, kimondván,

hogy a miniszteri intézkedés ellen a közigazgatási bírósághoz panaszszal él.

Automobiljárat.

A kereskedelemügyi miniszternek az automobiljárat Zilah és Csucs között leendő felállítását kimondó leiratát tudomásul vette.

A városi automobiljárat létesítésére küldött bizottság ama javaslatának tárgyalására, hogy egy Zilah és Csucs felé létesítendő szövetkezeti, vagy magán-automobiljáratot a képviselőtestület addig, míg az deficittel dolgozik, évi 3000 K. szubvencióval támogasson, 1912. évi július hó 6-ára közgyűlést tűzött ki s utasította a polgármestert, hogy az érdemi határozathozatal idejéig az alapítótól, esetleg a vállalkozótól a menetrendre és a menetdíjakra nézve szerezzen tájékoztatást.

Egyéb határozatai

a közgyűlésnek a következők:

Az új vágóhid kijelölésére a polgármester elnökleite alatt egy öttagú bizottságot küldött ki.

Kimondta, hogy a városi színház villamos berendezését megváltja, a használatért járó díjakat maga kezeli s ennek összegét 10 előadásig 4 koronában megállapította.

A nyugdíjválasztmányának a városi alkalmazottak beszámítható szolgálati idejének, illetve az ez után megállapítandó díjaknak megállapítására vonatkozó javaslatát egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy a nyugdíjintézet vagyonát háromnegyed részben a Krasznamegyei Takarékpénztárban egynegyed részben pedig a Közgazdasági Banknál kezelteti.

A Keller Samu dr. által a szegényalap javára tett „Keller Ferenc-alapítvány“ alapító levelét elfogadta s az adományozónak köszönetét fejezte ki.

Az iparostanonciskolai felügyelő-bizottság által beterjesztett 1912—13. évi költségelőirányzatot elfogadta és a mutatózó fedezetlen hiány pótlását a vallás- és közoktatásügyi minisztertől megkérni határozta.

Az önálló gazdasági népiskola felállítására szükséges területek engedélyezését — mivel a kívánt feltételeket kielégítő birtoka a városnak nincsen. — megtagadta.

Farkas Istvánnak a néhai Farkas Annától kért 34000 koronás kölcsönt felmondó értesítését a polgármesternek további előkészítésre visszaadta.

A házi- és az alappénztár 1911. évi valamint az elhagyott gyermekek segély alapjának 1906—1908 és 1910. évi számadási zárlatát jóváhagyta; az 1912. évi április hó 26-án tartott pénztárvizsgálat eredményéről szóló jelentést tudomásul vette.

Aszalay Sándor városgazdának 200 K., Hosszu Gábornak 36 K. jutalmat szavazott meg.

Községi téglagyár.

Egyik tavaszi közgyűlésen utasította a képviselőtestület a polgármestert arra, hogy egy községi téglagyár létesítésének kérdését tétessé alapos tanulmány tárgyává, s annak alapján a közgyűlés elé részletes javaslatot terjesszen elő.

E határozat következtében Abrahám Sándor gazdasági tanácsos közelebből tett tanulmány-utjában megtekintette a kisújszállási és törökszentmiklósi községi téglagyárakat és a budapesti Gedeon és Kont-féle gyárat, — a honnan Törökszentmiklós, Szakolcza s még több község mintaszerű téglagyárainak berendezését szállították.

Beható s a kérdés minden részére kiterjedő alapos tanulmányozásának eredménye lett aztán a polgármesterhez most benyújtott előterjesztése, melyet kiválóan fontos körülmények között fogva egész terjedelmében közlünk az alábbiakban:

Egyre határozottabb konturokban élesedik ki előttünk az a halvány vázlat, melyet városunk fejlesztéséről az utóbbi évek biztató kilátásai alatt magunknak alkottunk.

Hónapok kérdése csupán: a városháza impozáns őrtornya fogja hirdetni, hogy Szilágy-

somlyó lelkes polgársága a városiasság követelményeit megértve, sok időre elutasította a nagyközséggé alakulás maradi, fejlődéssorvasztó ideáját, s a városok haladásának versenyében társaitól elmaradni nem kíván, sőt azokat tulszárnyalni óhajtja. Ennek tanuságául fog közvetlen közelébe emelkedni a postapalota, mely hatalmas méreteivel, tetején sodronyterhelte árboccal a város virágzó kereskedelmét és iparát fogja hirdetni, odább pedig a város egyik legszebb utcáján, a főgimnázium monumentális építményei, melyek egy másik jelentős építménnyel, az internátussal társulva, fogják a kultúrát terjeszteni. A kultúra és a nevelésügyi szolgálatában fog állani a két polgári leányiskola is, melyek egyike nemrég épült hajlékát most bővíti, másika pedig éppen most néz megfelelő állandó hajlék után. A közegészségügy kívánalmait fogják legrövidebb időn belül megteremteni az új közbiztonságot s talán így később egy államilag támogatott nyilvános közoktatási intézmény, a közbiztonság szervezése pedig a szegények házához, végre hosszabb ideig nem halasztható el a Báthory-vár restaurálása, valamint egy városi színház, esetleg városi vígadó építése sem. — Mire pedig ezek a kérdések tisztázódnak, meg kell épülnie feltétlenül annak az új városi épületnek is, mely a Nagy Imre-féle épületek és a boltos helyét lesz hivatva elfoglalni s az előkelő helyhez és környezethez jobban alkalmazkodni.

Kétségtelenül igen tágkörű és nagy áldozatokkal járó építési program az, a mit előbb felsoroltam s a mit legfeljebb 15 év keretén belül meg kell valósítanunk. Ugyis nyilván most kell megállapodni és megszilárdítani városiasságunk minden alapfeltételét. Mert hiszen csaknem természetes, hogy az előbbi építési programot még másirányú létesítményeknek is kell kísérniök, minő a városmérés pontos keresztülvitele. Es ennek alapján a város szabályozási tervet elkészítése, a vízellátás és a csatornázás megoldása, a Krasznaszabályozás keresztülvitele, a forgalmi utvonalak fokozatos kiépítése, szilágysomlyó—krasznai vasút s egy sereg más magas, építéssel kívül álló kérdés, melyek részben embrionálisan, részben pedig határozott tervet alakjában megtestesedve várják a mielőbbi megvalósítás idejét. Lázás munkát kell folytatnunk, míg városunkat oly színvonalra emelhetjük, minőt már nemcsak a külföldi, hanem több magyar kisebb város is több-kevesebb mértékben elért (Szombathely).

Az a kérdés, mely ezen jelentésem tárgya különösen a tervbe vett magas építésekkel kapcsolatos, azokat ezért fentebb külön is választottam, ki akartam mutatni, hogy képviselőtestületünk ama nemes törekvése, mely városunkat a szükséges közintézményekkel ellátni akarja, végeredményben a magas építkezéseknek hosszabb időre terjedő igen nagy fellendülését fogja előidézni. Ezzel a fellendüléssel párhuzamosan az egyre erősebben pezsgő forgalom, a népszaporodás, a magánépítkezéseknek is természetesen egyre több munkát fog adni. Mindezek következménye úgy az építőipar jelentékeny fellendülése, s ezzel kapcsolatosan az építőipari anyagok keresletének fokozatos növekedése lesz.

Az építőanyagok közül e tekintetben a várost, mint építettöt, sőt a tervezett állami építkezéseknél is, mint az azokat befogadó intézményeknek többé-kevésbé patrónusát, a téglaszükségletek fedezhetése érdekli a leginkább, mivel ennek az anyagnak csekély egységár mellett nagy tömegénél fogva idegenből való szállíttathatatlansága miatt az építettő feltétlenül a maga legszűkebb territoriumára van utalva, s ennél az építkezésnél ennek az anyagnak kétségtelenül elsőrendű szerepe van a létesítendő építményeknek úgy minél olcsóbban, mint minél szilárdabban való előállíthatása tekintetében.

Teljesen indokolt ennél fogva, hogy ilyen hosszabb évekre előre biztosított s bizonynyal azon túl sem csökkenő szükséglet, mely már kezdetben is legalább évi 1 millió téglát jelent, arra birta képviselőtestületünket, hogy ennek a csak helyben, illetve a közelben előállítható építőanyag megfelelő mennyiségének és azzal mérsékelt áron rendelkezhetőségének biztosításáról már jóelőre gondoskodjék. Ez a megfontolás eredményezte a városi téglagyár létesítésének elhatározását.

Ilyen városi üzem egyébként egyáltalán

nem ritka; ellenkezőleg: mondhatnám a leggyakoribbaknak. A Magyar Városok Statisztikai Evkönyve (1912.) szerint, melynek vonatkozó adatait önálló kimutatásba foglaltam, ezen jelentésemhez csatolom, 33 városnak, vagyis az összes városok mintegy negyedének van községi téglagyára. Ujabban több város a meglévő téglagyárát kisebb-nagyobb mértékben modernizálni (pl. Szokolca, mely 1911. évben 140,000 K költséggel újjáépítette telepét), mások, mint többek között Szeged, Karánsebes, Pápa (mely az 1910. évben 12,000 □ öl területet szerzett meg) és Miskolc községi téglagyár felállításával foglalkoznak. Az utóbbinak előmunkálataiból veszem az alábbi áttekintést, mely az egyes városokbeli téglarak és fuvarok különböző értékeit tünteti fel: (Az adatok az 1911. év telén szereztettek be.)

A város neve: 1000 db. tégl. Fuvar külön, fuvarral.

Temesvár	36—	K	2—6	K
Kecskemét	36—	"	4—5	"
Ungvár	30—	"	6—	"
Szombathely	26—	"	5—	"
Nagyvárad	32—34—	"	6—7	"
Hódmezővásárhely	25—24—20—	"	4—5	"
Kolozsvár	31—32—	"	6—	"
Sopron	26—26—50	"	4—5	"
Szentes	28—26—	"	2—8	3—6
Szeged	36—32—	"	3—4	k
Nagyszeben	30—36—	"	5—6	"
Ujpest	42—43—44—	"	—	"
Nagykikinda	26—24—	"	3—4	"
Nyíregyháza	34—30—	"	3—2—4	"
Igló	32—	"	6—	"
Brassó	40—45—	"	4—	"
Gyöngyös	12—14—	"	6—	"
Eger	36—	"	4—5	"
Székesfehérvár	32—34—	"	5—6	"
Veszprém	36—	"	8—	"
Kassa	32—	"	7—	"
Zenta	32—40—	"	3—4	"
Nagybecskerek	26—	"	3—4	"
Losonc	28—33—	"	6—	"
Szabadka	32—26—	"	3—	"
Pozsony	32—30—	"	6—	"
Gyula	36—28—	"	5—6	"
Győr	32—	"	4—5	"
Arad	36—34—29—	"	4—	"
Vác	36—	"	5—	"
Sátorlajuhely	36—34—	"	5—	"

(Folyt. köv.)

Incze Lajos könyve.

"A lelkipásztor a koporsónál. Imák és beszédek" című munka — írta Incze Lajos vizaknai református pap — pár hónap előtt került ki lapunk szerkesztőjének, Bölöni Sándornak szilágyosomlyói könyvnyomdájából. A bármelyik nagyvárosi könyvnyomdának is díszére való csinos kiállítású kötet 63 beszédet és 20 imát tartalmaz, 267 oldalon. Ára 5 korona. Megrendelhető a szerzőnél.

Incze Lajoshoz, a szilágyosomlyói közönség szeretett volt papjához szorosabb baráti kötelek fűzik lapunk szerkesztőjét, mintsem könyvről — még ha nem szorosan egyházi irodalmi termékről lenne is szó — teljesen elfogulatlan bírálatot, avagy ismertetést is adhatnánk.

Éppen ezért álljanak itt a könyvről hozzáértőbbek, tekintélyesebbek és elfogulatlanabbak véleményei:

Dr. Kenessey Béla püspök így nyilatkozik róla: "Kedves Barátom! Szíves megemlékezése nagyon jól esett s kedves beszédgyűjteményét igen hálással köszönöm. Ugy látom az itt-ott való lapozgatásból, hogy az üdülés óráiban sok lelki gyönyörűséget fognak szerezni. Kívánom, hogy termékenyítő áldás fakadjon nyomukon és vigasztalás szálljon a lelkekbe hatásuk alatt! Kedvességét még egyszer megköszönve s életére és munkásságára Istentől áldást kívánva, a legszívesebb üdvözléssel vagyok Kolozsvár, 1912. március 15. Régi barátja: dr. Kenessey Béla."

Patay Károly esperes testvéri biztatással írta róla: "Közvetlenség, tartalom, nyelvezet... minden szép a beszédekben. Csak adassék folytatása is! Szíves üdvözléssel: Patay Károly ref. esperes Alsószece."

A „Református Szemle” bírálat a következő:

Legtálalóbban emlékiratnak lehetne nevezni kötetét. Nincs ugyan benne egy egész élettörténet, de mégis elég van ahhoz, hogy belőle egy ember életének lényegét, igazságát megismerhessük. S az Incze Lajos életének igazsága a: lelkiismeretesség. Az, amit ő maga így fejez ki: »sokat töprengtem.« Sokat töprengett a felett, hogy kiadja-e beszédeit, de győzött a kötelesség, mert munkálkodásunknak — ugymond — jelét kell, hogy adjuk mi papok egymás buzdítására, az anyaszentegyház javára. De sokat töprengett addig is, — s ez minden sorából látszik — míg megírta beszédeit. Éppen ezért, ha nem is prófétai ihletnek elragadó, vagy megrázó szülöttei e beszédek, de az odaadó, lelkiismeretes papi munkának mindig elmélkedésre, magunkba szállásra indító termékei. Talán Incze Lajos is azt akarta, hogy ilyenek legyenek. Azt mondja valamelyik — valószínűleg új gyülekezetében: »Am jól megtudja mindenki, hogy mi Istennek szolgál felvesszük a harcot a sátán minden hatalmaságai ellen. Még most, mint Urunk a pusztában, 40 napot gondolkozunk, mit kelljen tanítanunk és cselekednünk? De nemsokára felöltözünk a hitnek mellvasába s megvillogtatjuk az ige kétélű fegyverét: küzdeni fogunk teljes fegyverzetrel a bűn ellen, az erény mellett, embertársaink javára, istenországa előbbvitelére, Istennek dicsőségére.«

Ezt a néhány sorban kifejezett igehirdetői programot váltja valóra Incze Lajos temetési beszédeiben. Ugy, hogy beszédeit két csoportba lehetne osztani. Egyik csoportba azok a beszédek kerülnek, melyekben a bűn felett villogtatja meg az »ige kétélű fegyverét«, a másikba azok, melyekben az erény dicsőítését találjuk. S nagyon kevés olyan beszéd van a kötetben, amelyiket nem tudnánk e két csoport valamelyikébe beosztani.

Az első csoportba tartozókhoz már a textust is sokszor megdöbbenően választja meg. Pl.: »Megoltalmaztatok magatokat, hogy valamikor meg ne nehezédjenek a ti szíveitek dobzódásnak, részegségnek miatta és nagy hirtelen k'reátok jöjjön a nap«. Vagy pl.: »Az Isten legyen ítélő bíró én közötttem és te közötted minekutána egymástól elválunk« stb. Ezekben a beszédekben a bűnnek testet-lelket megemészthő hatalmát hirdeti s ad oculos demonstrálja. »A pap szája az igazságot kell hogy szólja«. S bár sokszor érezzük, hogy szavainak nyomán, az ugysis vérző szívekben újabb sebek támadnak, mégis megnyugtató a beszédekből kisugárzó lelkiismeretesség, mert feltesszük, hogy nem a feleser kántor keze, hanem a lelkiismeretes orvos bölcs belátása vezeti az operáló kést. Ebben a feltevésben igazat adunk Incze Lajosnak, ha azt vallja, hogy a papnak még a koporsó mellett sem az a feladata, hogy minden áron — még az eszmény megtagadása árán is — jóleső érzést keltsen hallgatóiban. Ezt tegyék azok, kik népszerűséget hajhásznak, mert uralkodni akarnak, de a pap szolgálni akar, szemeit az istenországra függeszti, e világ eseményeiben is annak titkait fűrkészi s ha megtalálja, a föltétlen kötelesség kényszeríti, hogy hirdesse is azokat s helyesen cselekszik, mert azok valók a mi gyógyulásunkra.

De nem keresi Incze Lajos minden koporsónál, hogy mit lehetne megróni és kárhoztatni. Szívesebben beszél az ilyen textusokról: »Fizesse meg neked az Ur a te cselekedeteket és legyen tökéletes a te jutalmad az Izrael Urának Istenének előtt«, vagy: »Jól tudja az én népemnek egész városa, hogy jámbor asszony-ember vagy«, vagy: »Gyors, serény asszonyt kiesoda találhat? Ennek ára sokkal felülhaladja a kárbunkulusokat« stb. S míg az előbbi beszédekben, minden határozottság mellett is megérzik a formának nyughatatlan keresése s erejüket sokszor gyengíti a magát igazoló mentegetőzés, addig ezekben a békesség nyugalmával tisztában születnek a felemelő érzések s szabadban emelkednek a gondolatok, melyek a háborgó érzéseket lecsendesítik s az öntudat kuszált szárait szépen elrendezik, egy pont felé, a mindeneket bölcsen rendelő Menyeyi Atya felé irányítva azokat.

Mindenik beszéden határozottan látszik, hogy Incze Lajos teljesen magáévá teszi a

gyászolók ügyét. Elsősorban magának keres megnyugtató megoldást. Eljárása olybá tűnik fel, mintha istenországnak megismert igazságait a tapasztalati élet eszményeire akarná alkalmazni. Ezért lesz a kötet emlékirattá. Minden beszéd egy-egy napnak az emléket őrizi, melyen amaz eszményi világnak a fénye odavilágított lelkébe s annak világosságánál a régi igazság új fénnel ragyogott fel előtte. Minden egyes beszéd emléklap, bizonyáglevél egy-egy drága gyöngyről, melylyel Incze Lajos gazdagodni érezte magát s melylyel gyülekezetét is gazdagítani akarta.

Nincs ugyan befejezetlen élet, legfeljebb ha a mi emberi látásunk előtt tűnik fel olyan-nak egyik-másik, de azért kétségtelen, hogy a hosszúra nyúlt élet gazdagabb lesz tanításban. Ez a körülmény s az Incze Lajos igehirdetői egyénisége magyarázza meg, hogy aránylag miért találunk e kötetben sokkal több beszédet idősebb ember felett. 30 éven alul csak 16, azon felül 47 beszéd van s még ezen belül is 30-tól 40 évig csak 4, míg 70-től 80-ig 14. Minden életben gazdag tanítás van elrejtve, de hol van az a diák, aki minden leckéjét megtanulja? Incze Lajosnak is bizonyosan jóval több alkalma volt »tanulásra«, mint a mennyről itt beszámol, de a többihez vagy nem volt ideje, vagy nem találta meg a fentességét. Mi csak hálások lehetünk, hogy áldozattól sem riadva vissza, könyvben számol be: ime a koporsó mellett ezeket tanultam s így tanítottam s mindazok hálások lehetnek, akik istenországa építésének munkája iránt érdeklődnek.

Örömmel reprodukáljuk e véleményeket és óhajtjuk, hogy olvasóink közül többen rendelkezzenek meg ezt a könyvet, amelyben nemcsak az egyházi, hanem a világi emberek is sok olvasásra érdemes dolgot találhatnak, — amit meglepő kellemesen világít meg ama körülmény, hogy a könyvből az első ezer példány rövid idő alatt elfogyott és már a második kiadás is rövidesen sajtó alá kerül.

A SZILÁGYOSOMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Megszavazták a véderőjavaslatot. A képviselőház június 4-ikén tartott ülésében Tisza István gróf házelnök teljesen teltette magát a házszabályokon. Nem engedve meg a házszabályokhoz jelentkezők felszólalását, a vitához szabályszerűleg feliratkozva volt képviselőket szólásra nem bocsátva, tíz peronél rövidebb idő alatt óriási zajban és kavargásban nemcsak az általános vitát mondotta ki berekesztettnek, hanem ugyanazon rövid időben az egész javaslat részletes vitáját is befejeztette s a törvényjavaslatot harmadszor is felolvasottnak és teljesen minden ellenindítvány elvetésével részleteiben is elfogadottnak és a felfüggesztéshez hozzájárulás végett átküldendőnek jelentette ki. Az ellenzék az ülés után a ház kupolatermében rögtönzött értekezletre gyűlt össze és Tisza eljárását s magát a határozatot is törvénytelennek és semmisnek jelentette ki. Gróf Apponyi Alort indítványára az ellenzéki értekezlet azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy ezen törvényellenesen hozott határozatnak törvényreemeléséhez úgy a főrendiház, mint az uralkodó is meg fogja tagadni hozzájárulását. A képviselőház ülése alatt a folyosók rendőrökkel, a pincehelyiségek csendőrökkel voltak megtömve. A képviselőház délutáni ülésében példátlan izgalmas jelenetek folytak le. A négy óraker kezdődött ülést a rendkívüli zaj miatt több ízben felfüggesztette Tisza. Majd 26 képviselőt rendőri karhatalommal hordatott ki a tereméből. Így jutott hat óraker szóhoz. Amikor aztán egy ellenzéki képviselő sem volt a teremben, a munkapárt megszavazta

a honvédtörvényt is. Másnapon a katonai és honvédségi büntető törvényt tüzték ki, amit Tisza ugyanezen módszerrel szavaztat meg. Budapest összes rendőrsége és az egész helyőrség katonasága, éjjel és nappal készenlétben áll.

— **Előléptetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Köhalmi Mihály szilágysomlyói főgimnáziumi tanárt a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatából a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő.

— **Tanárok előléptetése.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter az állami fizetés-kiegészítés továbbfejlesztése rendjén a Wesselényi-kollégium tanárai közül Kincs Gyula, igazgatót a VI., Both István dr., Benkő Gábor dr., Bécsor János, r. tanárokat a VII., Kerekes Andrást a VIII. fizetési osztályba sorozta — 1912. január 1-én kezdődő hatálylyal.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Simonffy Ferenc zalaegerszegi adóhivatali gyakornokot a tasnádi adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adótisztte nevezte ki.

— **Dr. Lakatos Ottó,** a minoritarend tartományi főnöke, folyó hó 2—4. napain a végezte szilágysomlyói minoritarendházban a szokásos rendfőnöki látogatást.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. Diószeghy Gábor, a kir. ügyészség vezetője a szilágysomlyói járásbíróság büntügyi ügykezelésének és a járásbíróági fogház állapotának szokásos vizsgálata céljából Szilágysomlyóra érkezett.

— **Bölny Bálint** rendőrkapitány a rendőrtisztviselők országos kongresszusán részvétel végett Kassára utazott.

— **Eljegyzés.** Csabai Arthur, a Fonciére biztosító intézet szilágysomlyói főügynökségének titkára eljegyezte Markovits Boriskát.

— **Főuri adomány.** Mult hó végén jelölte ki br. Jósika Samu szurduki nagybirtokos a kiküldött vármegyei bizottságnak Tihó községben azt a telket, melyet egy építendő állami iskola céljaira adományozott. Most adományát azzal tetézte, hogy az iskolaépületet mintegy 17,000 korona költséggel sajátjából vállalta felépíteni. Ugyanezen alkalommal egy állami kisdudóvó részére is telket ajánlott fel.

— **A főgimnázium.** A városi tanács a főgimnáziumi telek átadását olyan értelemben szeretné keresztülvinni, hogy a telek tulajdonjogát magának tartsa fenn a csak a használati jogot bocsássa át a főgimnázium fenntartóinak arra az időre, míg az a főgimnázium részére szükséges leendő. E célból érintkezésbe lépett a tanács a Szilágysomlyón időző Lakatos Ottó rendfőnökkel, aki a telek ilyen értelmű átvételéhez hozzájárulását meg is igérte. Ez alkalommal szóba került az építkezés időpontja is. A rendfőnök terve szerint az építkezéshez 1913. tavaszán fognak hozzá s 1914. szeptemberében már az új épületben kezdődik meg a tanítás.

— **Műkedvelőelőadás.** Előző lapszámokban részletesebben emlékeztünk meg a polgári műkedvelők folyó hó 8-án, szombaton tartandó előadásáról. Most az előadás előtt ismét felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Tanári vizsga.** Dr. Róth János a Wesselényi-kollégium h. tanára, pedagógiai vizsgálatát a kolozsvári orsz. középiskolai tanárvizsgáló bizottság előtt dícséretes eredménnyel befejezván, tanári oklevelet nyert.

— **Adókievítő bizottság.** A szilágysomlyói adókievítő bizottság tárgyalásait folyó évi június 18-tól június 26-ig tartja a városház tanácsstermében. A bizottság elnöke Bölny Sándor, tagjai Farkas István, Ruszka Ignác, Simay Miklós és Szaploneczay Sándor. A tárgyalás következő

sorrendben történik: június 18-án Magyarkecel, Oláhkecel, Somlyóujlak, Somlyócehi, Maladé. Keresztelek, Gyümölcsésés, Krasznajáz, Valkó-váralja, Varsolc, Récsa. — Június 19-én: Bogdánháza, Boronamező, Bngolyfalu, Márkaszek, Alsókaznacs, Felsőkaznacs, Halmosd, Elyüs, Detrethem, Felsőszék, Tuszatelke, Krasznatőfalu, Ballaháza, Szilágynagyfalu, Búgezd. — Június 20-án: Kraszna, Kémer, Szilágysbagos, Borzás. — Június 21-én: Selymesilósva, Lompért, Alsóvalkó, Füzes, Füzespátelek, Máron, Pecsely, Hosszuaszó, Nagyderzsida, Zálnok, Lecsémér, Somály, Porc. — Június 22-én: Csizér, Bolyán, Perje, Krasznahidvég, Somlyógyörtelek, Krasznahorvát, Ráton, Sereden, Pétenye, Kárásztelek, Percsen, Szilágysbadacsony, Szilágyszóvány, Ipp. — Június 24., 25. és 26-án: Szilágysomlyó.

— **A szanatóriumegyesület mulatságát** arra való tekintettel, hogy az árvízveszedelem szomorú napjaiban a közönség áldozatkészségét elsősorban az árvíz által sújtottak segélyezése érdekében lehet és kell igénybevenni, — ezt a célt azonban a szanatóriumegyesület szervezőtől fogva nem szolgálhatja: későbbre halasztotta el a rendezőség. A tervezett nagyszabású mulatságot valószínűleg augusztusban fogják megtartani.

— **Nyilvános nyugtázás.** Glück Herman hajóhintatulajdonos május hó 30. és 31-iki bevételéből 15 koronát juttatott kezéhez az árvízkárosultak javára, mely összeget további kezelés céljából a városi pénztárba beszállítottam. Midőn a segélyösszegnek elszámolásáról az adományozót e helyütt is megnyugtatom, egy-szersmind az adományért az árvízkárosultak nevében hálás köszönetemet nyilvánítom. Szilágysomlyó, 1912. június 1. Bölny Bálint, rendőrkapitány,

— **Évzáróvizsgák.** A helybeli állami elemi népiskolába, a vele kapcsolatos gazdasági ismétlő iskolába és az iparostanonciskolában a folyó tanévi vizsgák a következő napokban fognak megtartatni és pedig: 1) A gazdasági ismétlőiskola szaktárgyaiból a faiskola telepén június hó 19-én délután 2—4 óráig terjedő időben. 2) Az iparostanonciskolába június hó 16-án délelőtt 8—10 óráig, délután 3—5 óráig. Ugyanezen napon lesznek közszemlére kiállítva a tanulók rajzai és ipari kézimunkái. 3) Az elemi népiskolában a IV—V—VI. fősorok vizsgája 18-án délután 3—6 óráig fog megtartatni, a többi osztályoké június 24-és 25-ik napjain. Az iparostanonciskolai és a népiskolai vizsgák az állami iskola helyiségében tartatnak meg. Ezen vizsgákra a szülők és a tanügynek barátaai tisztelettel meghívotnak. Az iskola igazgatósága.

— **„Wolfram” és „Tantal” villanykörték** feltűnően olcsón beszerezhetők **Schvarcz E. és Társánál.** (Moni-ház).

— **Műkedvelői előadás lpon.** Az ippi ifjúsági egyesület és gazdakör tagjaiból alakult dalkör május hó 27-én a „Jön a kőr,” „Megy a kőr,” c. vigjátékokat és a „Sári néni” c. bohózatot adta elő. A három egy-egy felvonásos darab a zsufolásig megtelt, tágas tanyterem nézőközönségét, melynek soraiban ott volt a község és a vidék intelligenciája is, kitűnő hangulatba hozta. A tanulni vágyó egyesületi tagok, névszerint Borzás Ferenc, ifj. Béres F. Ferenc, Csepei György, Gáti Zsigmond, Soós János, Borzás Sándor, Béres Miklós, Krisfalusi Sándor, Béres Juliánna, Béres Erzsébet, Rádi Zsuzsanna, Csepei Zsuzsanna, Varga Katalin, Soós Katalin, Kása T. Erzsébet, Salánki Erzsébet, Kása Erzsébet, Béres Klára, Bozsoki Juliánna, Zudar Erzsébet és Biró Anna, ügyesen, rátermettség-

gel játszották el szerepeiket. Az eliamerésből bőséges részt juttatott a közönség Kozár Mihály, áll. isk. igazgató tanítónak, az ifjúsági egyesület és dalkör vezetőjének, és Kozárné Fodor Pirokska, áll. isk. tsnitónőnek is, kik a tanítás és rendezés munkáját buzgó odaadással és sikerrel végezték.

— **Halott a Krasznában.** A mult heti nagy árvíznek, amint most kiderült, emberélet is esett áldozatul. Alsószopor község közelében egy női hullát fogtak ki tegnap a Kraszna vizéből. A vízbefulladt asszony kilétét még nem sikerült megállapítani.

— **Egy fertőtlenítőgépet** készül beszerezni a város. A nélkülözhetetlen köztisztasági kellék vásárlása végett dr. Kálmán Ignác v. tisztiorvos és Udvari József városi tanácsos Budapestre utaztak.

— **Az árvízkárosultak segélyezésére** a Krasznamegyei Takarékpénztár 500 koronát, a Középszolnokmegyei-Zilahai takarékpénztár 200 koronát juttatott a város polgármesteri hivatalához. — Ugyancsak erre a célra Schupiter Lajos, a malomerdei mulató bérlője 21 K 06 fillért gyűjtött, melyhez hozzájárultak: Rózsa Lenczi, Tormássy Géza, Schich Eliás 2—2 K, ifj. Kálmán István, ifj. Burgel N., Fodor Máté, Papp János, dr. Ajtai Endre, Páskuj István, Hegedüs Géza, N. N., 1—1 K, Madár Jánosné, Burján Ernő 60—60 fillér, Szélesi Kálmán, Miklósi Mihály ifj. Vass Antal, 50—50 fillér, Csillag Károlyné, N. N., N. N., 40—40 fillér, N. N. 30 fillér, N. N. 26 fillér, Holló Aladár, N. N., N. N., N. N., Kerekes D., Papp I., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N. 20—20 fillér. Az adományokért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a polgármester.

— **A somlyócehi halott.** Tegnapelőtt reggel jelentést tett egy kárászteleki ember a szilágysomlyói főszolgabírói hivatalnál, hogy egy hullát vett észre Somlyócehi község mellett a Kraszna folyóban. Mike István szolgabíró és dr. Láng Jakab járásorvos azonnal kocsi- rra ültek s lóhalálában hajtottak a helyszínre. Meg is pillantották rögtön a Kraszna halottját, — melynek feje, végtagjai a vízbe voltak elmerülve, s csupán bőr által takart oldalbordi látszottak ki a folyóból. Mikor aztan kiemeltették a tetemet a vízből, meg- lepetéssel konstataáltak, hogy a Kraszna halottja nem ember, hanem egy jól kifejlett — disznó, amelynek szőrét eláztatta s így bőrét az emberi bőrhöz hasonlóvá tette a víz. A hivatalos működésnek természetesen — ellentétben a pár évvel ezelőtti országos derűtséget keltő rózsahegy-i esettel — azonnal vége szakadt.

— **Ösztöndíj-pályázatok.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelték tudomására hozza, hogy a szakmájában kívált, józan életű, fiatalon elhalt és képesítéshez kötött ipart űzőt magyar honos iparos mesterek szegény sorsu özvegyei, vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött fiu, esetleg leány árvái számára a keresk. miniszter ur a Goldberger Erzsébet alapítvány kamataiból 8 drb., egyenként 300—300 koronás és 2 drb., 250 koronás segélydíjat rendszeresített. A folyamodványok a keresk. Miniszter Urhoz címzetten, a kamarához legkésőbb folyó évi június hó 10-ig okvetlenül benyújtandók, mert a később érkezők figyelembe nem fognak vétetni. Ösztöndíj-pályázatot hirdet még a miniszter ifju iparos mester és idősebb segéd- munkás részére is. A Voigtländer Frigyes féle Mária Valéria alapítvány kamataiból a keresk. miniszter ur 2 drb. 1150 K. Egyezer-egyszázötven koronás ösztöndíjat alapított. Ez ösztöndíjakat képesítéshez kötött ipart űző 2 (kettő) szegényebb sorsu, érdemes, szakmájában kiváló

*** Tavaszi és nyári divatujdonságok. ***

Costüm és ruhakelmékben, blous és ruhaselymekben. — Egyes modellek bordűrös Marguirettekben, sima és mintázott mosó grenadinokban

meglepő nagy választék, feltűnő olcsó árak!

Brüder Kálmán divatruházában Szilágysomlyón.
(Plebánia épület.)

és józan életű, olyan kezdő fiatal magyar iparos mesterek vagy idősebb segédnek fogja a miniszter ur odaitélni továbbképzés céljából, vagy műhelyi berendezés, illetve annak tökéletesítése céljából, vagy forgó tőke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették, vagy átvenni akarják. A folyamodványokat a pályázók a kereskedelmi miniszter urhoz címezve a kolozsvári kamarához legkésőbb folyó évi június 15-ig nyújtásuk be. A pályázatok feltételeiről részletes felvilágosítást a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöksége s szerkesztőségünk is adhat.

— A „Vasárnapi Ujság” június 2-iki, számának két szenzációs közleménye van: a május 23-iki utcai zavargásokról készült fölvételek sorozata, mely ugyyszólván teljességében mutatja be az izgalmas nap jeleneit, a másik pedig azok a fényképek, melyeket Amundsen kapitány küldött déli sarki felfedező útjáról. A többi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: a polóklub lovasjátékait, a lugosi árvíz-katasztrófát, stb. Egy közlemény a lap belmunkatársának, Molecz Károlynak 25 éves ujságírói jubileumáról emlékszik meg. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Móricz Pál novellája, Lenkei Henrik, Lovászy Károly, Lányi Viktor, Erdős Renée versei, Claude Farrère regénye. A Nemzeti Színház vigjáték ciklusáról Alexander Bernát számol be. A szám gazdag tartalmát kiegészítik a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.)

— Budapesti Hírlap. Főszerkesztő és tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hírlap egy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hírlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkeben és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hírlap emberei: a Budapesti Hírlapból merít tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hírlapot járattja házához. A Budapesti Hírlapot haszonnal forgatja kezében a család, az asszony és az ifjúság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetőek, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hírlapot.

— A Nap a magyar ujságírás szenzációja. Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aninthyogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar

nemzeti törekvések egyetlen hű és kéréllhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar ujságírás kitűnőségei. Példányszáma amerikai ujságéi: 155.000 példány naponként. Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ára: Egy évre 16 K. félre 8 K. negyedévre 4 K egy hónapra 1 K. 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!

Nyilttér.)*

HÁRSFALVA gyógyfürdő

klamatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta és távirda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett.

Fürdőidény május 1—szeptember 1.

Gyönyörű fekvés, ózondus hársfa- és fenyőerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvízgyógyintézet, sós és fenyő belégyőztermek (Inhalatorium), savanyuvizes és ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. Gyógyvize kitűnő hatása tüdőbajok, malária (mocsárláz), gégegyulladás, tüdőbajok, máj- és lépdegánatok, hólyaggyulladás, specifikus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histéria, szédülés, nehézlégzés, hypochondria, vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletes felvilágosítással szolgál 3—8

a fürdőigazgatóság.

Hársfalva. Beregmegye.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Ügyvédi vizsgára

készülők részére két hónapos

rekapituláló kurzus

július hó 1-én kezdődik

Dr. Polcz Rezső ügyvéd

kolozsvári intézetében.

Kolozsvári

jogi vizsgákra

jegyzetek a szünidőre féláron kölcsönöz-
16—52 tetnek ki.

Pályázati hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi Miniszter ur 15765—XII—2. sz. a. kelt magas rendeletével elhatározta, hogy a hazánkban vadon termő gyógynövények szedésének és értékesítésének elsajátítása végett lelkészek és néptanítók részére 8 napra terjedő tanfolyamot rendez.

Ezen tanfolyamon az azon résztvevők a gyűjtésre érdemes vadon termő gyógynövényekkel megismerkedhetnek, azok gyűjtésének, szárításának, csomagolásának és értékesítésének minden részletes elsajátíthatják, hogy azután állandó lakhelyükön a gyógynövények rendszeres gyűjtését és értékesítését szervezhessék.

A tanfolyam a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémián 1912. évi július hó 29-től augusztus hó 6-ig lesz megtartva. A tanfolyam résztvevőit a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi Miniszter ur vezeti fel s a résztvevők a kolozsvári gazdasági akadémián ingyen lakásban és fejéenként utiköltség és napdíj

fejében 64 (Hatvannégy) K átalányban fognak részesülni. Az átalány felét a tanfolyam kezdetén, a másik felét pedig annak sikeres elvégzése után kapják kézhez

A tanfolyamra vidéki lelkészek és néptanítók összesen 20-an lesznek felvéve. A felvételnél előnyben részesülnek azok, akiket a hegyvidéki, vagy erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség egyike erre a célra ajánlani fog. Ezek után előnyben fognak részesülni azok, akik az előző években is folyamodtak fölvtelre, de helyszüké miatt fel nem vettek.

Akik ezen tanfolyamon résztvenni óhajtanak, a m. kir. földmivelésügyi Miniszter urhoz címzett kérvényüket 1912. június 15-ig hivatalomhoz küldjék be.

A kikötött létszám betöltése után külön miniszteri engedéllyel a helyhez mérten olyanok is felvétetnek, akik segélyre nem tartanak igényt.

Erdélyrészi Miniszteri Kirendeltség
Zilah.

Hirdetmény.

Aki földbirtokot, házat eladni, venni, bérbeadni, vagy bérbevenni akar, bármily eladó ingósága, vagy terménye van, az forduljon bizalommal

Sámuel Salamon

adásvételi és kölcsönkövetítő irodájához (Báthory-ut 17.), aki a pénzügyi műveletek gyors lebonyolítását is elvállalja. 1—3

Szilágykraszná és vidéke
takarékpénztári

részvények

bármily elfogadható árban eladók. Most 200 drb. eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 4—5

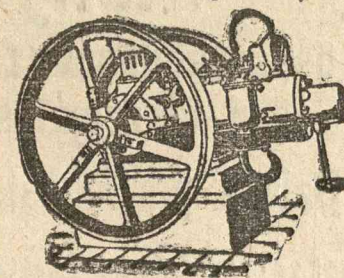
Hirdetések

A „Szilágyssomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15-180 lóerőig :: erőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemeltetés egyszerű és könnyű. Állandóan zavartalan üzem! — Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy egyszerű kezelési 1000 szék gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa
betétitársaság

motorgyári fióktelepe

2—26

Budapest, VI., Váci-körút 59/p.

NESTLÉ
gyermeklisztje

vízzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka

50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet

tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.

minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

Műtrágya a gazda kincse!

Superfosfát.
Kálisuperfosfát.
Thomassalak.
Kálisó, Kainit.
Chillisalétrom.
Kénsavas ammoniák.
Trágyagipsz.
Szárított fekál.

Valamennyi műtrágyafajok waggon-számra és mázsaszámra megrendelhetők.

Modern építőanyagok.

Cement.
Mész.
Kavics.
Gipsz.

Waggon-számra és kisebb mennyiségben jutányos áron megrendelhető.

Waggonhiány!

már most mutatkozik, indokolt, ha

szén és koks

szükségletét most fedezi.

Klár Andor

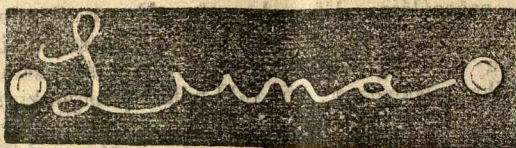
Ipar és Kereskedelmi Részvénytársaság

DEBRECEN,

Piac-utca 77. Telefon 445 szám.

Raktárak: Margit-fürdőtelep.

Telefon 356 szám.

A kénes szénsavas ásványvizek királya.

„LUNA” kénes forrás főraktára:
Szatmárnémeti, Rákóczi-utca 26.

Kapható: a Közgazdasági bank
druosztályánál Szilágysomlyón.

SESZTINA LAJOS

Debrecen, Piac-utca 23.

Ajánl: Kerti padokat, kerti fecskendőket, kénpor-fúvókat, John-gőzmosógépet, „Hungária-mangorlót”, — minden technikai árut. Öntött és huzott kutsövet, stb. — Arjegyzéket kívánatra küldök. 43—52

Hirdetmény.

A szilágysomlyói Kaszinó a Rákóczi-utcában levő telkének a kapubejárattól kelet felé fekvő részét 1912. június 9-én d. u. 3 órakor a Kaszinóban tartandó önkéntes árverésen eladja.

Kikiáltási ár 20,000 korona. A bánatpénz annak 10%-a. A többi feltétel Faragó Sándor Kaszinó-igazgatónál megtekinthető.

KLEIN I. D.
szállító Budapest, ajánlja
gyűjtőkocsi forgalmát. 6-10

ELADÓ BOR.

80 hektoliter 1909. évi óbor, — valamint 20 hektoliter több évről való aszúbor eladó

Bölöni Sándornál,
Szilágysomlyón.

Minden nő szeret

hatalmának vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi; hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsúfító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arcisztátlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek; vétek volna rutarcával élni, ha van megbízható, tékéletes ártalmatlan szer, mely szépséget teremt.

Általában a legjobban szeretik a

Kriegner-féle széplőtöszereket és pedig a Kriegner-féle AKÁCIA-krém,

mely 2—3 nap alatt minden szépséghiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérít, üdít, simít, szépit, fiatalít Ára 2 korona.

Kriegner-féle AKÁCIA-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatású Ára 1 K.

Kriegner-féle AKÁCIA-puder

védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 K. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszerárakban. Postai szétküldés naponta utánvétellel.

KRIEGER gyógyszerár Budapest, Kálvin-tér.

Határozott olcsó árak!

A tavaszi évad kezdetén ajánlom a legdusabb választékban berendezett

új divatáru üzletemet.

Hol ugyanis raktáron tartom a legdivatosabb női ruhaszöveteket, selyem és szövet bluzkelméket, a legjobb minőségű mosó kretonokat, zephir és batisztokat. Nagy választék vászon és asztalneműekben.

Menyasszonyi kelengyék

teljes összeállítását szakszerűen, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Szolid kiszolgálásomról nagybecsű vevőim előre is biztosítva.

Szives pártfogást kérve,

alázatteljes tisztelettel:

Jó házból való fiu tanulólul felvétetik.

VASS LUKÁCS.

Szilágysomlyón, Krasznamegyei takarékpénztár palota.

Határozott olcsó árak!

A női szépség elérésére
legtökéletesebb, ártalmatlan arcszépítő szer a

Máramarosi
„LILIOM”-arckenőcs,
mely a szeplőt, májfoltot s az arc különböző tisztátalanságait három nap alatt eltünteti.

Kapható a készítőnél:

Weisz Hugó

„szerecsen” gyógyszer-tárában
Máramarossziget, főtér 4/c.

Szilágysomlyón kapható: **Balás Zsigmond**
és **Szaplonczay Sándor** urak gyógyszer-tárában.
5—26

Szőlősgazdák figyelmébe!

Értesítjük a gazdaközönséget, hogy
rézműves és fürdőberendezési
műhelyünkben

(Szilágysomlyón, Bem-tér) saját készítésű

permetezőinket

két évi jótállással árusítjuk. Ugyiszintén
elfogadunk javításokat is. Bármely rendszerű
permetezőhöz mindenféle alkatrészeket
állandóan raktáron tartunk és jutányos
árban árusítunk. 3—4

Műhelyünkben minden e szakba vágó
munkákat legrövidebb idő alatt készítünk
és azokért jótállást vállalunk.

A n. é. közönség becses pártfogását
mély tisztelettel kérjük.

Kupkay és Kálló.

Szilágysomlyói járás szolgabírójától.
2108—1912. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Kémer, Lecsmér, Somály, Porcz,
Kárásztelek, Doh, Somlyógyörtelek, Nagy-
derzsida, Zálnok, Szilágysomlyó és
Krasznahídvég községeiből alakított Kémer
község székhelyi rendszerezett kémeri
körorvosi állásra pályázott hirdetek.

A körorvos javadalmazása az 1908.
évi XXXVIII. t.-c. alapján:

1) 1600 korona kezdőfizetés és 4-szer
ötödéves 200 koronás korpótlék.

2) Az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 16.
§-a alapján engedélyezett 1000 korona
helyi pótlék

3) Évi 600 korona lakbér.

4) Jelenleg évi 600 korona, a jóvá-
hagyásra felterjesztett szabályrendelet
szerint 900 koronára felemelt fuvarátalány.

5) Szabályrendelettel megállapított
gyógykezelési díjak.

Esetleg kézigyógytár tartás.

Megemlítem e helyen a törvényhatósági
bizottság e körnek újabbi beosztását
rendelte el, ami a körorvosra nézve
előnyösebb és célszerűbb is lesz. Ennél-
fogva az megválasztása esetén kötelező is.

Felhívom ennél fogva az ezen állást
elnyerni óhajtókat, hogy az 1908. évi
XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előirt képesíté-
söket s eddigi működéseket igazoló ok-
mányaikkal felszerelt pályázati kérelmeket
hozzám **1912. évi június 25-ig** adják be.
A később érkezett kérelmeket figyelembe
nem veszem.

A választás napját később fogom
kitűzni.

Szilágysomlyó, 1912. évi május 12-én.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

Eladó ház!

P. Szathmáry Károly-utca
2. szám alatt levő lakóházam
örök áron eladó, esetleg bér-
be kiadó.

Értekezni lehet

2—3

özv. Lázár Ödönnénél.

GUTORI FÖLDES KELEMEN
aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÉME

legjobb arcborkenőcs mely, 2-3 nap alatt ifjítja és
szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő,
májfoltok, pattanások,
bőratka (Mitesser) ráncok, kiütések stb. ellen.
Margit-Créme pártatlan szer bőrpát-
tanások, wimmerlik,
arc- és kézörvösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása ab-
ban rejlik, hogy bőre
kenve, ez rögtön felveszi és ez okozza azon
csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy
májfoltokkal fedett arc 2—3 nap alatt fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan,
nem zsíros, az arc
nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme

ára: nagy tégely 2 korona, kis tégely 1 korona.

Margit-puder fehér, rózsaszín vagy krém
színben 1 K 20 fillér.

Margit-szappan darabja 70 fillér.

Csak akkor valódi, ha minden doboz
gutori FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész Arad, felirattal és címerrel van
ellátva.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Kapható: Szaplonczay Sándor és V. Balás
Zsigmond gyógyszer-tárakban, Szilágysomlyón.

Keletindiai örökség!

Gyors, pontos és előzékeny kiszolgálás!

Egy keletindiai nábob vasgyáros rokonunk, ki ottan elhalálozott és teljes vagyonát, mintegy **6 millió korona értékű vagyont**, illetve készpénzt hagyott hátra egy londoni angol banknál s mint jogos örökösöket, a **Hosszu-családot** és ezek leszármazottjait illeti az örökség.

Ezen család egyik leszármazottja **cégünk beltagja is**. Ennél fogva elhatároztuk, hogy **nem végeladást** csinálunk, hanem tekintetbe véve a mostani kedvezőtlen időjárást és ebből kifolyólag a rémdrága megélhetést. Óriási dusan felszerelt s a legújabb újdonságokkal ellátott áruházunkat folyó hó 15-étől kezdve **eredeti gyári áron**, amely minden versenyt kizár, árusítjuk. — Tekintettel, hogy áruházunk a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényekig megfelelően van berendezve úgy **női**, mint **férfi-divattal**, **vászon**, **kézműáru**, **szőnyeg** és **paplanokkal**, **szövetekkel**, **kosztümkelmékkel**, **selymekkel**, **asztalneműekkel**, **női**, **férfi fehérneműekkel**, **harisnyákkal**, **nap- és esőernyőkkel** és még itt fel nem sorolható számtalan cikkekkal, úgy hogy minden vevőnek könnyű lesz szükségletét nálunk beszerezni.

Hirdetésünk valódiságáról kérjük úgy a helybeli, valamint a vidéki T. vásárlóközönséget, hogy áruházunkat minden vételkötelezettség nélkül keressék fel e kedvező alkalomkor.

Kitűnő tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

Gólya-áruház Kossuth Lajos-utca 14. szám,
a régi cukrászda mellett.

Ez alkalomból szigorúan szabott árak!

Keletindiai örökség!

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatásunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

23—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet.

Megnevezés.	10 7 5 3 $\frac{1}{2}$					Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben					
1906. évi aszu bor	500	—	250	150		A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1910. évi vegyes asztali	76	—	38	—		
1910. évi muskotály bor	160	112	80	—		
1907. évi asztali bor	122	86	62	—	—	
1910. évi rizling bor	80	60	40	—	—	
1908. évi rizling bor	112	80	56	—	—	
1911. évi vegyes asztali	68	—	34	—	—	
Kristályviz	10		6		—	

Ha „FORHIN”-nal permetez,

I - SZÖR
kevesebb
a gond,
II - SZÖR
kevesebb
a munka,
III - SZÖR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN” a sokszorta megjavított BORDÓI KEVERÉK kész állapotban.

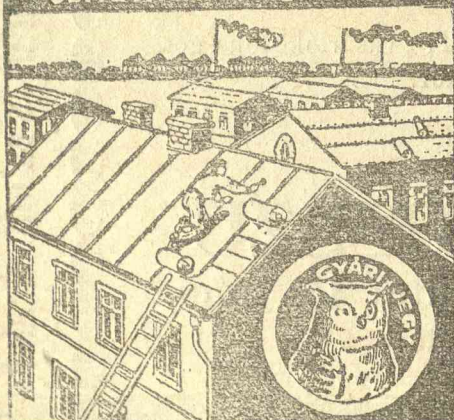
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs. — Számtalan elismerő nyilatkozat. Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett Rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN-gyártótól Budapest, V., Váci-ut 93.

20—20

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

„Kollarit”-börlemez

kaucsuk-kompozícióval bevont fedéllemez.

„Kollarit”-börlemez

mezőgazdasági és gyár épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit”-börlemez

vizhatlan, a legnagyobb viharok ellenát.

„Kollarit”-börlemez

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható: Weisz Elek és Fia fakereskedőnél,
Szilágysomlyón.

Máthé László

butorasztalos, kárpitós üzlete, butoraktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butoraktárát asztalos műhelyét és kárpitós üzletét, melyet most rendezett be, ellátva szakképzett munkavezetővel, hol mindenféle asztalos és kárpitós munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes kivitelű **gyászkoosít** hozattam, melyet minden általam rendezett temetéseknel ingyen, minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házamban. 50—52

Vegye meg!

Egy példány

2 krajcár

Mindenütt kapható!

A NAP

Főszerk. Braun Sándor.

Fel. szerk. Hacsak Géza.

Egy szám

2

krajcár.

A NAP

a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója. Kormányüldözés, jogfosztó terrorizmus nem akadályozhatja meg kérélhetetlen harcában a magyar nemzet szent jogaiért. Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot! Tessék előfizetni!

**A
N
A
P**

Hirdessen!

155.000

példány

naponként!

Fizessen elő!

Előfizetési ár:

Egy évre 16 K N-évre 4 K

F.-évre 8 K 1 hóra 1.40 K

Egy szám 2 krajcár.

A NAP

apróhirdetése

se levelező-

lapja

10 szöveg 50 f.

20 „ 90 f.

40 „ 1.70 f.

MI A

FIDIBUSZ?

1. A legkitűnőbb) ma-
2. A legvidámabb) gyar
3. A legolcsóbb) élclap

Páratlanul népszerű!

Mesés képek!

Rendkívül olcsó!

Egy szám ára: 6 krajcár!

Előfizetési ára:

Egy évre 6.—

Félévre 3.—

Negyedévre 1.50

Egy hónapra 50

A NAP ujságvállalat kiadó-

hivatala Budapest, VIII.,

Röck Szilárd-u. 12.

Kérjen mutatószámot

A Fidibusz 1906., 1907.,

1908., 1909., 1910. év-

folyama diszkötésben

kapható. Egy-egy kötet

ára 5 korona. Mind az

öt kötet egyszerre való

megrendelésénél 25

százalék engedményt

adunk.